

פרשת נח והלל הזקן

🌧️ הילדים בונים תיבה משמיכות וכריות ושואלים למה נח השקיע כל כך הרבה עבודה. יחד עם כפיר, חבר חדש שמצטרף למסע הראשון שלו, הם נוסעים עם סבא חיים לירושלים של פעם, אל לילה מושלג שבו הלל הזקן, עני מאוד, לא ויתר על לימוד התורה. סיפור על התמדה, אחריות ולב טוב.

מאת:	חגי כהן, סיפורי סבא
לגילאים:	3-12

🌧️ סיפורי סבא: פרשת נח והלל הזקן

📖 מה גורם לאדם לא לוותר?

שלום לכל הילדים המתוקים, וברוכים הבאים לעוד פרק של "סיפורי סבא"!
יום אחד, בכרם קדוש, ישבו הילדים ובנו תיבה גדולה משמיכות, כריות וכיסאות. זיו הכניס לתוכה בובות של חיות, נטע הביא עוד כרית, ואחיה הכריז שהוא יהיה נח ויחליט מי ייכנס לתיבה.
"אתה נח?" צחקה נויה. "אז אני לא נכנסת! מי יודע אם תכניס אותי לפני הג'ירפה!"
כולם צחקו, אבל אז אורי עוז שאל שאלה מעניינת: "תגידו, למה נח היה צריך לבנות תיבה כל כך גדולה? הרי הוא לא היה יכול פשוט להישאר בבית?"
"כי המבול הציף את העולם," הסביר אחיה.
"אבל למה הוא השקיע כל כך הרבה עבודה בבניית התיבה?" שאל אורי עוז. "הוא היה צריך לעבוד עליה במשך זמן רב, גם כשאנשים מסביבו אולי לא הבינו מה הוא עושה."
באותו רגע נשמע צלצול בדלת. זה היה כפיר שבת, חבר של זיו, שבא לבקר.
"זיו, אתה זוכר שהבטחת לי לספר איך סבא חיים מכניס אתכם לתוך הסיפורים שלו?" שאל כפיר בהתלהבות. "אני ממש אוהב את הסיפורים האלה!"
זיו חייך. "בדיוק היום אנחנו הולכים לסבא חיים! רוצה להצטרף אלינו למסע?"
"בטח!" קרא כפיר. "רק תגיד לי שאין מבחן בסוף הסיפור!"
"אני לא מבטיח כלום," צחק זיו, "אבל אם יהיה מבחן, אשב לידך."
הילדים צחקו וכולם יצאו יחד לבית המדרש של סבא חיים.
סבא חיים הקשיב לשאלתם על נח ואמר: "שאלה יפה מאוד. בפרשת נח אנחנו פוגשים אדם שלא ויתר על מה שה' ציווה עליו, גם כשהדרך הייתה ארוכה. אבל אני רוצה לספר לכם על אדם אחר, שגם הוא לא ויתר על דבר שהיה יקר לו מאוד."
הוא ניגש אל הספר המיוחד והניח עליו את ידו.
"השבוע אנחנו קוראים את פרשת נח. בואו נראה מה הפרשה מלמדת אותנו, ונגלה מה הקשר בין התיבה של נח לבין הלל הזקן, שבאחד מלילות החורף עשה מעשה שלא ייאמן כדי לשמוע תורה."
הספר נפתח. הדפים החלו להתהפך, רוח נשבה בבית המדרש, והילדים הרגישו שהחדר מסתובב סביבם.
כפיר אחז בשרוולו של זיו. "רגע, זה חלק מהסיפור, או שזה באמת קורה?"
זיו חייך. "ברוך הבא למסע!"
כעבור רגע הם מצאו את עצמם בירושלים שלפני שנים רבות.

❄️ לילה קר בירושלים

באותם ימים חי בירושלים אדם בשם הלל. הוא היה עני מאוד, ובכל יום היה יוצא לעבוד כדי לפרנס את עצמו ואת בני ביתו.
אבל להלל היה דבר שהיה יקר לו לא פחות מהאוכל ומהפרנסה: לימוד התורה.
בכל יום, לאחר שסיים לעבוד, היה לוקח את הכסף שהרוויח. חצי ממנו היה משלם לשומר בית המדרש, כדי שיוכל להיכנס ולשמוע את דברי התורה מפי שני החכמים הגדולים, שמעיה ואבטליון. בחצי השני היה קונה מזון לו ולמשפחתו.
יום אחד יצא הלל לחפש עבודה, אבל הפעם לא הצליח למצוא עבודה כלל. הוא חזר בידיים ריקות.
כשהגיע לבית המדרש, ניגש אל השומר וביקש להיכנס.
"יש לך כסף לשלם?" שאל השומר.
הלל השפיל את עיניו. "היום לא הצלחתי למצוא עבודה, ולכן אין לי כסף."
השומר הניד בראשו. "אני מצטער, אבל בלי תשלום איני יכול להכניס אותך."
הלל הביט בדלת בית המדרש. מבפנים נשמעו קולותיהם של שמעיה ואבטליון מלמדים תורה.
הוא יכול היה לחזור לביתו, להתכסות בשמיכה ולנסות להגיע למחרת. הרי היה זה יום שישי, והלילה היה קר במיוחד.
אבל הלל לא רצה לוותר על לימוד התורה.
הוא הקיף את הבניין והבחין בפתח שעל הגג, שדרכו נכנס אור אל בית המדרש.
"אם לא אוכל להיכנס דרך הדלת," חשב, "אולי אוכל לפחות לשמוע את דברי התורה מבחוץ."
הוא טיפס אל הגג בזהירות, התקרב לפתח והתיישב לידו, כך שיוכל לשמוע את קולותיהם של החכמים.
בפנים המשיכו שמעיה ואבטליון ללמד. הלל הקשיב לכל מילה, כאילו ישב ממש ביניהם.
אבל בחוץ התחיל לרדת שלג.
פתיתי השלג נפלו על הגג, תחילה מעט ואחר כך בכמות גדולה. הרוח נשבה, והקור חדר לבגדיו של הלל.
הוא יכול היה לרדת ולחפש מקום חם, אבל הוא נשאר במקומו והמשיך להקשיב.
הלילה התקדם, השלג נערם, והלל הלך והתכסה בו.
בתוך בית המדרש המשיכו החכמים ללמד, בלי לדעת שהאדם שכל כך השתוקק לשמוע את דבריהם יושב מעליהם, מכוסה בשלג.

🌅 מדוע בית המדרש חשוך?

עם עלות השחר הגיעו שמעיה ואבטליון לבית המדרש.

שמעיה הביט פנימה והופתע.
"אבטליון, אחי," אמר, "בכל יום, בשעה הזאת, אור השמש כבר נכנס דרך הפתח ומאיר את בית המדרש. היום חשוך כאן. אולי השמים מעוננים?"
השניים הביטו כלפי מעלה וראו דמות אדם בפתח הגג.
הם מיהרו לעלות, ולהפתעתם מצאו את הלל שוכב שם, מכוסה בשלג בגובה שלוש אמות, כפי שמתארת הגמרא.
"הלא זה הלל!" קראו.
הם מיהרו לפנות מעליו את השלג, הורידו אותו מהגג, רחצו אותו, מרחו עליו שמן והושיבו אותו מול האש כדי לחמם את גופו.
הם הבינו שהוא היה בסכנת חיים, ובאותו יום היה שבת. למרות איסור הבערת אש בשבת, הם עשו את הדרוש כדי להציל את חייו.
"אדם כזה," אמרו, "ראוי לחלל עליו את השבת כדי להצילו."
כפיר הביט בזיו בתדהמה. "הוא באמת נשאר כל הלילה בשלג רק כדי לשמוע תורה?"
"כן," השיב סבא חיים. "כך מספרת הגמרא. הלל היה עני מאוד, אבל העוני לא גרם לו לוותר על הדבר שהיה חשוב לו כל כך."
נויה חשבה לרגע ושאלה: "אבל למה הוא לא ניסה למצוא דרך אחרת? הרי הוא כמעט קפא!"
"זו שאלה חשובה," אמר סבא חיים. "הסיפור לא מלמד אותנו לסכן את עצמנו. הוא מלמד אותנו עד כמה התורה הייתה יקרה להלל, וכמה הוא היה מוכן להתאמץ כדי ללמוד אותה. וגם שמעיה ואבטליון מלמדים אותנו שיעור חשוב: כשראו אדם בסכנה, הם לא הסתפקו בהתפעלות מהמסירות שלו. הם פעלו מיד כדי להציל אותו."

🌈 התיבה והגג

רוח קלה נשבה, והילדים מצאו את עצמם שוב בבית המדרש של סבא חיים.
אחיה היה הראשון לדבר.
"עכשיו אני מבין למה סיפרת לנו את שני הסיפורים יחד. נח בנה תיבה כדי להציל חיים, והלל התאמץ כל כך כדי ללמוד תורה."
סבא חיים חייך. "נכון. אבל יש גם הבדל חשוב. נח בנה את התיבה במשך זמן רב, ואילו הלל טיפס לגג בלילה אחד. שני הסיפורים מלמדים אותנו שלא תמיד קל לעשות את הדבר החשוב ביותר."
אורי עוז הוסיף: "אז אם אני רוצה להצליח במשהו חשוב, אני צריך להתמיד ולא לוותר רק מפני שקשה לי."
"נכון מאוד," אמר סבא חיים, "אבל צריך גם לזכור שאסור לסכן את עצמנו. חוכמה אמיתית היא לדעת להתאמץ בדרך הנכונה."
זיו פנה אל כפיר. "נו, איך היה המסע הראשון שלך?"

כפיר חייך בהתלהבות. "היה מדהים! בפעם הבאה שאתה הולך לסבא חיים, אתה חייב להזמין אותי שוב. אבל בפעם הבאה אני מביא מעיל, למקרה שנגיע שוב למקום מושלג!"

כולם צחקו.

זיו הביט בסבא ושאל: "אז מה התיבה שלנו היום?"

סבא חיים ליטף את כריכת הספר המיוחד.

"לכל אחד יש דברים שעוזרים לו להתקרב למה שחשוב באמת. לפעמים זו קביעות בלימוד תורה, לפעמים זו תפילה, ולפעמים זו ההחלטה להמשיך לעשות את הדבר הנכון גם כשקצת קשה."

הילדים יצאו מבית המדרש, וכפיר נפרד מהם לשלום כשהוא עדיין מתלהב מההרפתקה שעבר.

ובאותו ערב, כשהשמיכות והכריות שוב הפכו לתיבה בסלון, נטע הכניס לתוכה את כל בובות החיות, ואחיה הודיע שהפעם הוא לא נח אלא שומר התיבה.

"למה אתה שומר על התיבה?" שאלה נויה.

אחיה חייך. "כדי שאף אחד לא יישאר בחוץ!"

כי לפעמים הדרך אל הדבר החשוב עוברת דרך קושי, אבל התמדה, אחריות ולב טוב עוזרים לנו להמשיך בדרך הנכונה.